

رودکی (ویژه‌نامهٔ خجندشناسی)، سال ۸، شماره ۱۴،
بهار ۱۳۸۶ ش
دیران علمی: مطلوبه خواجه‌اوا و عبدالمنان نصرالدین‌اف

رودکی: فصلنامهٔ ادبی- فرهنگی رایزنی جمهوری
اسلامی ایران در تاجیکستان

در سال ۱۳۸۱ش رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در شهر دوشنبه، پایتخت جمهوری تاجیکستان، برای معرفی فرهنگ فارسی‌زبان مشترک کشورهای ایران، تاجیکستان و افغانستان، انتشار مجله‌ای را به سردبیری علی موسوی گرمارودی آغاز کرد که چهار شمارهٔ آن با مقالات و گفتگوها و اخباری در حوزهٔ ادبیات منتشر شد. پس از وقفه‌ای در روند انتشار مجله، در سال ۱۳۸۳ش بار دیگر انتشار آن به سردبیری قهرمان سلیمانی و ویراستاری عبدالرحیم بهروزیان، در قطع و شکلی تازه و با هیئت تحریریه و شورای مشاورانی از ایران و تاجیکستان، آغاز شد. در دورهٔ جدید، هر شمارهٔ نشریه ویژه‌نامه‌ای بود که به یک موضوع می‌پرداخت. نخستین ویژه‌نامه با عنوان «شعر معاصر فارسی» در پاییز ۱۳۸۳ش به چاپ رسید و پس از آن تا پایان سال ۱۳۸۶ش هفده شماره از این نشریه منتشر شد. موضوع ویژه‌نامه‌ها به ترتیب چنین بود: شعر معاصر فارسی (ش ۵)، زبان ملی (ش ۶)، شاهنامه‌شناسی (ش ۷)، ابوعبدالله رودکی (ش ۸ و ۹)، بدخشان‌شناسی (ش ۱۰)، ختلان‌شناسی (ش ۱۱)، فولکلور (ش ۱۲)، فرهنگ‌نویسی (ش ۱۳).

گفتنی است که این نشریه، در مقام مقایسه با دیگر نشریات فارسی‌زبان چاپ خارج، و به ویژه در کشورهایی با امکانات اندک چاپ، ظاهری ویراسته و آراسته و در همان حال ساده دارد و به لحاظ حرفه‌نگاری و صفحه‌آرایی هم پاکیزه و حتی از برخی نشریات به اصطلاح علمی و دانشگاهی داخلی هم برتر و کیفیت علمی مقالات آن نیز اغلب قابل توجه است.

در اینجا معرفی مندرجات چهار شمارهٔ رودکی، منتشرشده در سال ۱۳۸۶ش، می‌آید:

یادداشت مدیر مسئول: قهرمان سلیمانی.

ابومحمود خجندی و سُدس فخری، منوچهر آرین (ضیا)؛ بانوان سخنور خجند، موجوده ارون‌اوا؛ پژوهش در جغرافیای تاریخی خجند در ایران، لقمان بایمت‌اف؛ فرزانهٔ سخن، توردی‌خان بردی‌اوا؛ واژه‌های کهن در لهجهٔ خجند، عبدالجمال حسن‌اف؛ بوی جوی مولیان (بررسی اندیشه‌ها و آرای اجتماعی پیرو سلیمانی، شاعر تاجیک)، احسان شفیقی؛ قیام آفتابی شعر (تأملی در شعر فرزانه خجندی)، محمدعلی عجمی؛ آل خجند در هند، ضمیره غفاروا و امیده غفاروا؛ شیخ مصلحت‌الدین بدیع‌الدین نوری، حاجی حسین موسی‌زاده؛ منزل خواجه کمال در خجند، عبدالله‌جان میربابایف؛ نگاهی به زندگینامه، آثار و افکار عرفانی صائن‌الدین خجندی، صدرالدین میرزایف؛ وصف خجند و خجندیان در شعر فارسی، عبدالمنان نصرالدین خجندی؛ مضامین و لغات و تغییرات قرآنی در اشعار کمال خجندی، فخرالدین نصرالدین‌اف؛ ادبیات و سخنوران خجند، نورعلی نورزاد؛ چکیدهٔ مقالات به سرلیک.

رودکی (ویژه‌نامهٔ سمرقندشناسی)، سال ۸، شماره ۱۵،
تابستان ۱۳۸۶ ش

دیر علمی: رسول هادی‌زاده

یادداشت مدیر مسئول، قهرمان سلیمانی

مقام سمرقند در تاریخ تمدن ایرانی و اسلامی

گزارش میراث

یادداشت دبیر علمی این شماره؛ فولکلور سمرقند، روزی احمد؛ نخستین مکتب اصول جدید تاجیکی، قهار رسولیان؛ نجم‌الدین نسفی و «القند فی ذکر علمای سمرقند» او، نظام‌الدین زاهداف؛ نقش سمرقند در رشد ادبیات فارسی تاجیکی، عبدالنبی ستارزاده؛ نیشابوری در سمرقند: زندگی و آثار رضی‌الدین نیشابوری، قهرمان سلیمانی؛ سمرقند و بخارا دو سلسله‌جنبان مدنیت تاجیکان، محمدجان شکوری بخارایی؛ افسانه‌ها و ترانه‌های مردم سمرقند، شادی گل عمراوا؛ جغرافیای تاریخی سمرقند (عهد سامانیان)، معروف عیسی‌مت‌اف و سیف‌الله ملاجان؛ خاطرات بهالدین کرامی: تکم‌ای بر یادداشتهای صدرالدین عینی، کمال‌الدین عینی؛ وارثان رودکی در سمرقند کنونی، اصل‌الدین قمرزاده؛ مطبوعات تاجیک در سمرقند، پیوند گل‌مراذزاده؛ مکتب و معارف تاجیک در سمرقند، رسول هادی‌زاده؛ چکیده مقالات به سرلیک.

رودکی (ویژه‌نامه جنبش جدیدیه)، سال ۸، شماره ۱۶، پاییز ۱۳۸۶ ش

دبیر علمی: پیوند گل‌مراذزاده

یادداشت مدیر مسئول، قهرمان سلیمانی
نظری به حرکت جدیدیه آسیای میانه، نماز حاتم‌اف؛ جدیدیه کیستند؟، قهار رسولیان؛ مرجانی و مرحله نو رشد ادبی خلق‌های تاجیک و تاتار، مرتضی زین‌الدین‌اف؛ میرزا سراج: سراج دانش، قیام‌الدین ستاری؛ نخستین روزنامه تاجیکی و استقلال ملی، ع. سلیم‌زاده؛ داستان سه

تن از یک خانواده نجیب، محمدجان شکوری بخارایی؛ جدیدیه در خجند، نعمان‌جان غفارف؛ انقلاب فکری و آغاز بیداری در بخارا، پیوند گل‌مراذزاده؛ محمودخواجه بهبودی و نقد ادبی در نهضت جدیدیه، عبدالخالق نبوی؛ افکار معارف‌پروری در اشعار عجزی، رسول هادی‌زاده؛ اسماعیل‌بیگ غسپری و ادیبان تاجیک، عبدالحی محمدامین‌اف؛ چکیده مقالات به سرلیک.

رودکی (ویژه‌نامه مطبوعات تاجیکستان)، سال ۸، شماره ۱۷، زمستان ۱۳۸۶ ش

دبیر علمی: پیوند گل‌مراذزاده

یادداشت مدیر مسئول، قهرمان سلیمانی
مطبوعات: آیین حیات، میرزابدل بدلاف؛ روزنامه‌نگار تاجیک، دولت دوران‌اف؛ ایران در نشریه «سامان»، قهار رسولیان؛ کتابشناسی در فضای اطلاعاتی تاجیکستان، صفر سلیمانی؛ پیرامون رسانه‌های خصوصی، ابراهیم عثمان‌اف؛ جایگاه دین در مطبوعات تاجیکستان، عبدالؤمن قطب‌الدین؛ معیار زبان ادبی و زبان مطبوعات تاجیک، بحرالدین کمال‌الدین؛ روزنه نور، پیوند گل‌مراذزاده؛ کلمه‌های دشوارفهم در زبان مطبوعات، قطب‌الدین مختاری؛ وضعیت مطبوعات معاصر تاجیک، مراد مرادی؛ نشریه‌های محمودخواجه بهبودی و توسعه سنت روزنامه‌نگاری تاجیکی، عبدالخالق نبوی؛ ضمیمه: ۱. پیشگامان مطبوعات تاجیک؛ ۲. مطبوعات پیشگام تاجیک؛ ۳. نمونه نثر مطبوعات تاجیک، پیوند گل‌مراذزاده؛ چکیده مقالات به سرلیک.

سخن عشق (فصلنامه تخصصی پژوهشی و اطلاع‌رسانی زبان و ادبیات فارسی در جهان تازه‌های تحقیقات زبان و ادب فارسی)، ویژه‌تعامل ادبی ایران و جهان، سال ۹، شماره ۳۳ و ۳۴، بهار و تابستان ۱۳۸۶ش.

در این شماره از فصلنامه آمده است:

آیین بودا و مثنوی مولوی/ تاکاهيرو اينامی؛ پهلوانان و شوالیه‌ها و آبخخورهای فرهنگی دو ملت ایران و فرانسه/ کاملیا کرد قراچلو؛ با شاه‌باز روح، از خانقاه تا صومعه/ شهره انصاری؛ استقبال لایق شیرعلی از یک شعر ملک‌الشعرای بهار/ المخان کوچراف؛ شاعر فارسی‌سرای ترک، استاد عونی بیگ یکیشهری و تأثیر شاعران ایرانی در دیوان وی/ محمد آتالای؛ اشتراکات لغوی و دستوری بین زبان‌های ارمنی و فارسی و شیوه تدریس زبان فارسی به دانشجویان ارمنی‌زبان/ لوسیا غازاریان؛ طبقه‌بندی مشترک ضرب‌المثل‌های فارسی، عربی و انگلیسی/ مهدی ناصری؛ ایران در صربستان و صربستان در ایران/ دیان اسپایسوویچ؛ بررسی و تحلیل دو شعر «افسانه» از نیما یوشیج و «فی السوق‌القدیم» از بدر شاکر السیاب/ رضا ناظمیان؛ بررسی تطبیقی معشوق در غزلیات حافظ و شکسپیر/ نفیسه اسماعیل‌زاده شاهرودی؛ عناصر فارسی در ترکی عثمانی و کاربرد بعضی از این عناصر در ترکی استانبولی/ علی گوزل‌یوز؛ مقایسه آثار عرفان ایرانی با آثار عرفان دیشیان کشمیر/ محمدصدیق نیازمند؛ شعر حافظ شیرازی در اروپا و اوکراین/ تاتیانا مالنکایا؛ نگاهی به شناخت ادبیات ایران در ازبکستان/ نرگس شاهعلی‌اوا؛ مقایسه مکتب فتوت ایران با شهسواران اروپا/ خاچیک گورگیان؛ ملک‌الشعرای بهار و تاراس شفچنکو؛ دو شاعر ملی ایران و اوکراین/ کاتیا مهرلوا؛ اشتراکات امثال و حکم گرجی و ایرانی/ ته‌آ شورغایا؛ مقایسه رباعی فارسی با جیوجیوی چینی/ جانگ هوی؛ نقش زبان‌فارسی در شکل‌گیری سیستم اصطلاحات زبان ازبکی امروز/ عوض‌بک واحدف.

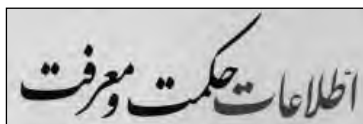
اطلاعات حکمت و معرفت، سال ۲، شماره ۱۱، بهمن ۱۳۸۶ش.

این شماره از نشریه ویژه‌خواجه نصیرالدین طوسی است. مقالات: درآمدی بر زندگی و آثار خواجه نصیرالدین طوسی / سیدحسن نصر، علیرضا رضایت؛ از نصیرالدین طوسی با مکتب اصفهان/ جان کوپر، ترجمه مسعود رضوی و مرضیه سلیمانی؛ علامه حلی و جاودانگی/ محمد اکوان؛ نظریه تکامل/ مرضیه سلیمانی؛ ایسال به عنوان رمز مقام «آدمی» در عرفان/ هانری کرین، ترجمه ان‌شاءالله رحمتی؛ درآمدی تاریخی بر حکمت سیاسی خواجه نصیرالدین طوسی/ محمدرضا پاک؛ خواجه نصیرالدین طوسی، فیلسوف متکلم یا متکلم فیلسوف؟/ پریش کوششی.

گنجینه مخطوطات: رساله عشقیه از وحید تبریزی/ تصحیح و تحقیق سید مهدی اسفید واجانی. ادب و هنر: ارتباط فرهنگی زبان‌های فارسی و عربی/ آذرتاش آذرنوش، ترجمه نرگس قندیل زاده، تراژدی و ارزش اخلاقی/ پیتر لامارک، ترجمه مصطفی عقیلی. اندیشه و نظر: مولویه در بوسنی/ داود وفایی؛ حکمت شفاهی و افلاطونی/ سید مجید توکلیان؛ نبوت در نگرش محمدبن زکریای رازی/ میثم امانی؛ سرچشمه‌های تفکرات فلسفی در اسلام/ قاسمعلی کوچنانی؛ غایت مابعدالطبیعه از نظر ابن سینا/ نصرالله حکمت.

اطلاعات حکمت و معرفت، سال ۲، شماره ۱۲، اسفند ۱۳۸۶ش.

در این شماره از ماهنامه که موضوع اسطوره‌شناسی را دارد، مباحثی چون اسطوره و تاریخ، پیشینه اسطوره در ایلیاد، پیوند پنهان علم و اسطوره، اسطوره و تراژدی، تحلیلی بر داستان رستم و اسفندیار و همچنین موضوع زبان، فرهنگ اسطوره مطرح شده است.

گزارش میراث

دانش (فصلنامه مرکز تحقیقات فارسی ایران و پاکستان - اسلام آباد)، شماره ۹۰، پاییز ۱۳۸۶ ش.

دانش

فهرست مطالب این شماره از نشریه چنین است:
معرفی نسخه خطی: رساله جواب شافی / وارسته

سیالکوتی، به کوشش سید حسن عباس.

اندیشه و اندیشمندان (۱): ویژه پیرحسام‌الدین راشدی:
تصحیح و تدوین نسخه‌های خطی توسط راشدی /
ظهورالدین احمد؛ کتابشناسی آثار حسام‌الدین راشدی /
عارف نوشاهی؛ شخصیت و سهم پژوهشی پیر راشدی از
دیدگاه معاصران بنام / مرتضی موسوی؛ سیدحسام‌الدین
راشدی: روش تحقیق او / سید علیرضا نقوی؛ خدمات
پیر راشدی به علوم و ادبیات فارسی / ساجدالله تفهیمی؛
پیر حسام‌الدین راشدی و صحنه ایرانشناسی / غلام محمد
لاکهو؛ پیر راشدی و اصفهان / نوازعلی شوق.

اندیشه و اندیشمندان (۲): ویژه مولانا: مولوی؛ شمس
اندیشه اقبال / محمد بقایی ماکان؛ تأثیر مثنوی رومی در
سراسر جهان / رضوانه اسلام شمی؛ شیوه‌های بهره‌گیری
مولانا از آیات و احادیث و منابع تاریخی / ریحانه افسر.
اندیشه و اندیشمندان (۳): کاربرد مبهمات در زبان
فارسی / ظاهره پروین، جلوه‌هایی از ادبیات دینی در
بناهای آرامگاهی مازندران (سده ۹ق) / جواد نیستانی.
فارسی شبه‌قاره، شعر فارسی امروز شبه‌قاره و ادب
امروز ایران، دیگر بخش‌های این شماره هستند.

کتاب ماه ادبیات، شماره ۹، پیاپی ۱۲۳، دی ماه ۱۳۸۶ ش.
در این شماره آمده است:

نگاهی به کتاب موسیقی شعر حافظ نوشته دُرّه
دادجو؛ نقدی بر پایان‌نامه‌های تحصیلی دانشگاه آزاد
اسلامی / مهدی نیک‌منش؛ نهضت جدید در بخارا و.../

در بخش کتابشناسی این شماره چند کتاب با موضوع
اسطوره‌شناسی معرفی شده است. در بخش اندیشه و نظر
نیز مقالاتی با موضوعاتی چون وحدت معرفت، حضور
و وجود، اسلام و آزادی و زمینه‌های تجارب عرفانی
مولوی آمده است.

فصلنامه دانشکده ادبیات و علوم انسانی، سال دوم، شماره
۵، پاییز ۱۳۸۴.

فصلنامه دانشکده ادبیات و علوم انسانی

در این شماره از نشریه که ویژه نقد ادبی است،
می‌خوانیم:

تصحیح انتقادی متون / رشید عیوضی؛ نگاهی
زبانشناختی به ابهامات ارجاعی در مثنوی معنوی / الله شکر
اسداللهی؛ نسبت راوی و مؤلف در روایتگری سعدی /
باقر صدری‌نیا؛ نظریه زیبایی‌شناسی دریافت: روشی برای
خوانش‌های جدید در ادب فارسی / محمدحسین جوادی؛
بررسی نظریه افلاطون و ارسطو در باب بازنمایاندن در
دیوان؟ اثر ابوتراب خسروی / کتایون؟؛ رمانتیسیم به
سبک و سیاق ایرانی / آذین حسین‌زاده؛ تحلیل ماهیت
شعر با مبانی نظری عرفان / حیدر قلی‌زاده.

کاوش‌نامه (ویژه زبان و ادب فارسی)، سال ۷، شماره ۱۳،
پاییز و زمستان ۱۳۸۵ ش.

کاوش‌نامه

کاوش‌نامه با این مطالب منتشر شده است.

نگاهی دیگر به قصه زال و رودابه / غلامرضا رحمدل
شرف شادهی؛ نگرش اعجاب‌آمیز بیهقی / محمدرضا
یوسفی؛ بررسی سبک نثر مقالات فرخی یزدی / محمود
صادق‌زاده؛ دیوانگان: سخنگویان جناح معترض جامعه در
عصر عطار / مریم حسین‌آبادی، سید محمود الهام‌بخش؛
بررسی ساختار صوری زبان غزل‌های هوشنگ ابتهاج /
طیبه جعفری؛ عمق بخارایی و تشبیه / محمدرضا
بخاریان.

رحیم مسلمانان قبادیانی؛ عوامل پیوند و تأثیر بین ادبیات عرب و ادبیات فارسی / غنیمی هلال، ترجمه امیر مؤمنی هزاره؛ پروفیسور بزرگ علوی؛ پاسخ به نقد و بررسی کتاب تاریخ و تحول ادبیات جدید ایران / امیرحسین اکبری شالچی؛ نگاهی به دانشنامه امثال و حکم تطبیقی، رحیم چاوش اکبری / احمد ابومحبوب.

بخارا، شماره ۶۴، آذر - اسفند ۱۳۸۶ ش.

عناوین برخی مقالات این شماره از نشریه چنین است: گزارشی ساده از سنگ‌نوشته‌های کردیر / ژاله آموزگار؛ همبستگی زبان و اجتماع / محمدرضا باطنی، کتابشناسی جلال خالقی مطلق / علی دهباشی؛ درباره کتاب سخن‌های دیرینه / نازبانو ترکاشوند؛ تازه‌ها و پاره‌های ایران‌شناسی / ایرج افشار؛ نگاهی به کتاب سعدی شاعر عشق و زندگی / سید عبدالله انوار؛ نگاهی به زندگی علامه سید ابوالحسن رفیعی قزوینی؛ گفت‌وگو با آیت‌الله سید رضی شیرازی (تخصص او فهم کلمات ملاصدرا بود) / صدرا صدوقی؛ گفت‌وگو با سیدحسین نصر (او ملاصدرای ثانی بود) / صدرا صدوقی.

سفینه (مجله تحقیقی در زمینه زبان، ادبیات و فرهنگ فارسی، گروه زبان و ادبیات فارسی دانشکده خاورشناسی دانشگاه پنجاب لاهور - پاکستان)، شماره ۳، ۱۳۸۴ ش.

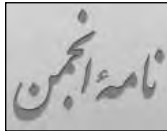

در این شماره آمده است:

رسالة بديعة الذاكرين، امین‌الدین کازرونی / محمدجواد شمس؛ سومین مجموعه فارسی ملفوظات شاه غلامعلی دهلوی / معین نظامی؛ آشنایی با کیخسرو / محمدحسین محمدی؛ آثار فارسی درباره شاه عبداللطیف بهتایی / قاسم صافی؛ مولوی در تصور اقبال / محمد بقایی؛ میرسید اشرف حسینی / سید محمد فرید؛ تنبیه‌الغافلین، اثر مهم

و اساسی نقد ادبی فارسی / نجم‌الرشید؛ سفرنامه حزین لاهیجی / محمد اقبال شاهد؛ شعر ناب و جایگاه آن در میان انواع شعر / مهدی ملک‌ثابت؛ تصاویر و صنایع در هشت کتاب / محمد ناصر.

نامه انجمن، سال ۷، شماره ۱، بهار ۱۳۸۶ ش.

در این شماره از فصلنامه که ویژه شاهنامه است این مقالات را می‌خوانیم:

جبر و سرنوشت در شاهنامه فردوسی / جواد حدیدی؛ رزم یا بزم: کدامیک؟ / میرجلال‌الدین کزازی؛ حکیم طوس و شاهنامه / توفیق سبحانی و فهیمه سیفی؛ استفاده منطقی از منابع جنبی در تصحیح شاهنامه / ابوالفضل خطیبی؛ پژوهشی در پادشاهی ایران از نوذر تا کیقباد بر اساس شاهنامه / مینا احمدیان؛ سیاوخش و بالدر: پژوهشی تطبیقی در اسطوره‌شناسی هند و اروپا / بهناز مختاریان؛ مقدمه فردوسی بر منظومه شاهنامه / رحیم رضازاده ملک؛ ارزش شاهنامه در گزارش نبرد انطاکیه / فرزین غفوری؛ فردوسی / جلال خالقی مطلق، ترجمه سجاد آیدنلو.

نامه انجمن (ویژه ادبیات)، سال ۷، شماره ۲، تابستان ۱۳۸۶ ش.

فهرست مطالب این شماره:

چند کلمه در احوال و منابع فکری و آراء و آثار شیخ اشراق / قاسم انصاری؛ نثر منظوم فارسی و ماجرای قصه در عصر فارسی / منصور ثروت؛ وجودشناسی و فلسفه ریاضی نزد بوعلی‌سینا / سید عبدالله انوار؛ مطلب و مضمون / مصطفی ذاکری؛ کلیات سعدی / مرتضی قاسمی؛ ذیلی بر نام‌های حروف الفبای فارسی در فرهنگ بزرگ سخن / حسن قریبی؛ منشی نول کشور و فرهنگستان زبان و ادب فارسی / ویدا بزرگ‌چی؛ خوانشی دیگرگون در راه اصلاح عنوانی از مثنوی و یکی از رباعی‌های مولانا جلال‌الدین / توفیق هـ سبحانی؛ حجت السماع / اسماعیل انقروی، ترجمه توفیق هـ سبحانی؛ فرهنگ وفاپی و قدیمی‌ترین نسخه خطی آن / نذیر احمد، ترجمه حسن عباس.

گزارش میراث